

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

XXVII. Inverte, et avertes

urn:nbn:de:bsz:31-101049

INVERTE, ET AVERTES.
XXVII.

PLUTARCH. IN MORALIB.

VT pueris cum terrentur personis, damus eas in manus, & versatas ostendimus
inanes, ut discant non timere; ita conveniet adhibitâ ratione res specie terrificas
excutere, ut, cum viderimus non esse quod apparet, contemnamus.
SEN. **D**E Sciamus omnia aque levia esse, extrinsecus diversas
TRANQ. **S**acias habentia, introrsus pariter vana.

T is

'Tis maer een niet, die't wel besiet.

Wilt ghy de svvaerste straf van liefdes vierschaer vveten?
 Sy vvort in onse tael een *blauwe schein* geheten;
 Y! dat's een bitebau die yeder een ontsiet,
 Maer keert het spooock eens om, ten is so leelijck niet.
 Dat ghy, ô vryer, noemt tgevvenschte goet te derven,
 Is (na dat ick het vat) u eerste vryheyt erven:
 Gheen quaet is sonder goet, voor die het vvvel beleyt;
 Sy neemt u oock de vrees die u de koop ontseyt.

Inverte, & avertes.

L *Arva quod est pueris, id amantibus esse repulsam
 Tam puer arcitenens, quam Cytherea iubent:
 Frons in utraque quidem metuenda, sed inspicere tergum,
 Aut levis hinc cortex, aut cava pinus erit.
 Quid gemis optata te spe cecidisse puella?
 Pristina libertas hinc tibi salva redit.
 Spes sublata metum quoque sustulit: Arrige mentem,
 Fronte quod horrendum est, ludicra terga gerit.*

Qui le voit d'arriere, Ne fait que rire.

L E masque te fait pœur: mais, mon amy, de grace,
 Regarde, aussi le dos, non seulement la face;
 Tu, qui plains grievement, ton malheureux amour
 Y trouveras soulas, si prens un autre tour.

Let

GHy fiet het momme-tuygh de kinders henen jagen,
 Vermits sy dat alleen maer inder haest en fagen;
 Maer wie het met ghemack en buyten vreesse fiet,
 Die lacht met al het volck dat so becommert vliet.
 Hoe wort een schielick mensch by wijlen omghedreven?
 Yet, ick en vveet niet vvat, dat doet hem dicmael beven,
 Maer 't is recht kindervverc so licht te zijn beducht,
 Hoort reden, eerje schroomt; en vveeght, eer datje vlucht.

Pessimus interpret rerum, metus.

H*Orrendo pavidas hinc territat ore puellas,
 Inde cavo risum cortice larva movet.
 Deterior vero rerum suscurrit imago,
 Et falsa miseros anxietate premit:
 Auget homo proprios animo plerumque dolores,
 Inque suam mens est ingeniosa necem.
 Eia age terribilem rebus, miser, abripe larvam,
 Ludicrus error erit, quod modo terror erat.*

De vaine crainte, injuste plainte.

LE masque, regardé au front du faux visage,
 Aux idiots enfans abbat tout le courage,
 Mais qui voit l'autre bout, y trouve moins que rien,
 Nous n'aurons point du mal, si nous le prenons bien.

PESSI-

PESSIMVS INTERPRES RERVM, METVS.

Timiditas est corruptio iudicii, ajunt Philosophi. Meticulosos utique non res, sed de rebus rumores, etiam incerti, & rose (quod dicitur) umbra quandoque terret. Sape opinione amplius laboramus, quam re, ait Seneca, & quemadmodum aves inanis funde sonus territare solet, ita nos non ad actum excitamur tantum, sed ad strepitum. Infirmi animi est, antequam malis opprimatur, queri; Propriumque est miserorum facile id credere quod minus volunt: utque corpora per nebulam, sic per metum res videntur majores, adeo ut multi, rem quam metuunt, ipsi-met anticipent:

... Multos in summa pericula misit Venturi timor ipse mali.

Reperti sunt qui dum in navi periclitarentur, non expectata navis submersione, in mare sese precipites dederunt. Miserum est mori ne moriamur. optime Sen. quid dementius quam angere futuris, nec tormento se reservare, sed accersere sibi miseras?

SENECA.

Adhibe rationum difficultatibus, possunt & dura molliri, & angusta laxari, & gravia sciens ferentes minus premere.

PLUTARCH. IN MOR.

Terror absentium rerum ipsa novitate falso augetur, consuetudo autem & ratio efficit, ut ea, etiam qua horrenda sunt natura, terrendi vim amittant.

HEt kint, aen wien een grijn in haest is voor-gecomen,
 Wort vanden bleeckē anxt ten hoogsten ingenomen;
 Maer die het seltsaem tuygh aen alle kanten siet,
 Vint slechts een leeghe schors, en daerom schriēt hy niet.
 Wat schroomje voor de doot, ô rechte pimpel-meesen?
 T'is maer een bite-bau dat niet en is te vreesen
 Voor die haer wesen kent. Hoe leelick datse schijnt
 Doorgront haer rechten aert, en alle quaet verdwijnt.

*Mors larvæ similis, tremor hinc;
 nihil inde maligni.*

ID mors est homini, trepidis quod larva puellis;
 Excitat ingentes frons utriusque metus.
 Larva fugat pueros, frontem, non terga, videntes;
 At aliis risum posteriora movent.
 Sensibus incurrit cum lurida mortis imago,
 Hei mihi! quam multis spes animusque cadit.
 At cui terga necis melior doctrina revelat,
 Clamat, ades vita mors melioris iter.

Le fol s'ensuit, le sage s'en mocque.

Comme, aux enfans, paroist le masque espouventable;
 A l'homme ainsi la mort ressemble misérable,
 Mais qui, de tous costés, ces monstres taste & voit,
 En fin n'y trouve rien qu'espouvanter le doit.

TRE-

TREMOR HINC, NIHIL INDE MALIGNI.

Pudore suffundor quoties homines, solo nature lumine illustratos, optimam illam philosophiam (mortis cogitationem dico) non tantum summoperè coluisse, verum etiam mortalitati medium unguem ostendisse, comperio. Philippus, rex macedonum in medijs aule delitijs, puerum voluit indies sibi acclamare; Hominem te memento, Philippe. Aegyptiis, inter epulandum, sceleton convivis exhibere solenne fuit, cum elogio: Mortui sic critis. Hegesias, de anima immortalitate graviter differendo, mortalitatis metum multis adeò excusit, ut spontè ad mortem properarent Calcar mihi addunt homines futurae felicitatis ignari, quo ita me componam, ut mortalitatis exurias animose aliquando deponam. Et videor oculis fixis ac irretortis mortem me aspicere jam nunc posse. Et quidni id faciam? Non mundus, cum hinc decedam, me desideraturus est; plures enim ac meliores incolae illi supererunt. Non ego, cum moriar, mundum desiderabo; plurima enim, ipso meliora, me expectant: in hoc ubique in gens est calamitas, extra hunc, summa futura est felicitas.

Ick schame my t'elcken als ick bemercke dat menschen, door het ingheven vande nature alleenlijck gheleydet zijnde, van het beste deel der wijsheyt (ick seggne van de bedenckinghe des doots) niet alleenlijck veel hebben gehouwen, maer zelfs dat levè gantsch weylich hebben geacht, Philips Coninck van Macedonien, midden inde weelde van een dertel hof, hadde een jongelinc gelast dach zen dach hem in d'ooore te komen bytè; Philips, gedenckt dat ghy een mensche zijt. Die van Egypten hadden voor een gewoonte, in het vrolijkste van hare maeltijden, een gheraemte van een doot mensche te voorschijn te brengen, met een byreden aende genoodte; doot zijde, suldy aldus wesen. Hegesias leerde met soodanighen ghewichte vande onsterfelijkheid der zielen, dat hy aen vele, niet alleenlijck de vrees des doots gheheelijck wech nam, maer oock lust dede krygen tot het sterven. Dusdanighe menschen, niet wetende van de toekomende gheluckfalichey, gheven my dagelijcx als een spoor, om dese bedenckinghe my gantsch en al gemeensiem te maken: Dies verhope ick oock (door Gods genade) de sake daer toe nu ghebrachte hebben, dat ick de doot onder haer holle ooghen, sonder my t'ontstellen, soude derven aensien. En wat sou my doch van sulcx wederhouwen? De werelt (of ick schoon van hier sicheyde) en sal my niet eens missen, overmits sy noch inwoonders genoegh, en beter als ic ben, sal blyven behouden: Ick van ghelijcke, en sal de werelt niet eens missen. want veel dinghen die beter zijn als sy, sullen my geworden: Inde werelt is uytnemende ellendichey, buyten de werelt onuytsprekelijcke gheluckfalichey.

CASSIOD. IN PSALM.

Quis mortem temporalem metuat, cum aeterna vita promittitur? Quis labores carnis timeat, quum se in perpetua requie noverit collocandum?

PSALM. 115. 15.

Toute sorte de morts des biè-aimés de l'eternel est precieuse devant ses yeux.

PHILIP. 1. 23.

Mon desir tend a desloger & estre avec Christ.

X 2

NYDA